

Skådespel vid sjön: en dramaberättelse

s. 28 i lärarhandledningen

Natur och Miljö

NATURA 2000

Vattendragsteater

Skådespel vid sjön: en dramaberättelse

Från finskspråkiga originalet:

Kettunen, A. & Laine, A. (red.): Ilmiöt ihmeteltäviksi – Monialaisia ideoita ulkona oppimiseen (PS-kustannus 2017)

En berättelse om livet i sjön

I en avlägsen sjö, i de tusen sjöarnas land, utspelade sig en gång följande historia:

***Lille Mats** promenerade längs sjöstranden med ett **metspö** över axeln. Han slog sig ner på en stor **sten** vid sjön för att fiska. **Sjöfräknarna** invid stenen vajade i den svaga brisen. Där han satt och metade märkte han en **fiskgjuse** som flög ovanför honom. En fantastisk fågel den där fiskgjusen, tänkte Mats, och i samma ögonblick störtade fågeln ner mot vattnet.*

*Under vattenytan bland sjöfräkenstjälkarna såg Mats en **gädda** som fiskgjusen siktat in sig på. "Om du räddar mig undan fiskgjusens klor, kan jag visa dig mitt undervattensrike", hörde Mats gäddan säga. "Vad i hela friden?" tänkte Mats. "Hörde jag verkligen gäddan tala?"*

Gäddan upprepade sina ord: "Om du räddar mig undan fiskgjusens klor, kan jag visa dig mitt undervattensrike". Jag måste väl tro på det, tänkte Mats, lämnade sitt spö vid stenen och dök ner i sjöfräkenbeståndet och skrämde så iväg fiskgjusen.

Gäddan började simma och Mats följde efter. "Vi försöker fånga ett byte, jag är vrålhungrig" sa den till Mats och gömde sig bland sjöfräknarna för att vänta. De behövde inte vänta länge innan en smäcker **abborre** simmade in bland stjälkarna. Gäddan öppnade sitt stora gap och blottade de vassa rovdjurständerna, men precis när den skulle kasta sig över abborren, blev den upptäckt. Mats hörde abborren säga "Rädda mig undan gäddans gap, så kan jag visa dig mitt rike". Mats funderade vad han skulle göra. Gäddan var ju hungrig och borde få mat, men abborren såg så ynkelig ut framför gäddans vidöppna käftar, att han bara måste rädda den. "Tack Mats" hörde han abborren säga. "Jag höll just på att leta efter mat när den där förskräckligt stora gäddan höll på att sluka mig. Kom så simmar vi till stenens fot för att jaga".

De simmade tillsammans fram till stenen och lade sig på lur. Där de låg stilla i vattnet upptäckte de en **trollsländelarv** som gömde sig i bottendyn. Där är ju ett fint byte, tänkte abborren, och skulle just hugga trollsländelarven. Då hörde Mats trollsländelarven säga: "Om du räddar mig från abborren, kan jag visa dig mitt dyiga rike". Mats funderade vad han skulle göra. Abborren var mycket hungrig men å andra sidan blev han nyfiken på trollsländelarvens värld. Mats kastade sig mellan trollsländelarven och abborren och räddade sålunda larven undan abborrens gap. Trollsländelarven bad Mats hålla sig hårt fast i det pansarlika skalet. Som trollsländelarver gör, sköt den ut en vattenstråle ur sin tarm så att den störtade framåt och fick med sig Mats till sjöfräkenbeståndet.

Med sina sugkoppar hade en **hästigel** fäst sig i en sjöfräkenstjälk och den böljade långsamt fram och tillbaka med vattnets rörelser. Där är ju en utmärkt matbit för mig, tänkte trollsländelarven och slungade ut sin fångstmask för att fånga hästigeln. Hästigeln märkte vad som höll på att ske och Mats hörde den be om hjälp: "Om du räddar mig från att bli offer för trollsländelarvens fruktansvärda fångstmask kan jag visa dig mitt rike". Varför inte, tänkte Mats. Det såg trevligare ut att vaja på en sjöfräken än att böka i bottendyn med trollsländelarven. Han räddade därför hästigeln och följde den in i sjöfräkenbeståndet.

En bit längre in såg de förmultnande sjöfräkendelar och en **vattengråsugga** som tuggade i sig av dem. Där är ju en utmärkt matbit för mig, tänkte hästigelns och sträckte sig mot vattengråsuggan. Vattengråsuggan märkte hästigelns avsikt och bad i sista stund Mats om hjälp: "Om du räddar mig undan hästigelns käkar kan jag visa dig mitt rike". Varför inte, tänkte Mats, räddade vattengråsuggan och lämnade hästigelns böljande på en sjö-fräken medan han gav sig iväg med vattengråsuggan. "Vad är de där vackra, gröna mön-stren i olika former?" frågade Mats gråsuggan och syftade på de **grönalger** som flöt nära vattenytan. "De är grönalger och de är min favoritmat!" förklarade vattengråsuggan. Oj nej, tänkte Mats. Snart ber de mig också om hjälp så att vattengråsuggan inte skall komma åt att äta upp dem.

Bäst att kvickt ge mig av härifrån så jag själv får någon mat i mig. Magen börjar kurra. Så simmade Mats förbi grönalgerna och vattengråsuggan och på vägen såg han också hästigel som böljade på sin sjöfräken. Men vad nu? Plötsligt kastades Mats mot sjöfräknarna. En fruktansvärd kraft hade skuffat honom ur kurs. Mats såg platta fötter som simmade iväg. Det var en **knipa** som simmat förbi honom och precis skulle dyka ner för att fånga trollsländelarven. Nu måste jag stiga upp till ytan tänkte Mats. Det här räddandet tar aldrig slut om jag igen stannar och hjälper. Mats nådde ytan samtidigt som knipan och upptäckte att något stort djur mumsade på sjöfräknarna. Det är ju en **bäver**, insåg Mats. Den behöver i alla fall inte min hjälp. Mats började gå från sjöfräkenbeståndet mot stenen. Där han stegade fram i vattnet skrämde han iväg gäddan och abborren som avvaktande stannat upp, och mot himlen såg han fiskgjusen flyga. Visst är det intressant, livet under vattnet, tänkte Mats när han satte sig på stenen för att hälla ut vattnet ur stövlarna. Med metspöet på axeln begav han sig hemåt.

